

er ophævet, og altsaa Ingen melder sig til at opkræve den enten hos Skolelæreren eller hos Kommunen, saa seer jeg ikke, hvad Anledning der skulde være til Processer i saa Henseende, og skulde der — men jeg troer virkelig ikke, det er saa — men skulde der være nogen Anledning til Strid og Proces, saa kan jeg ikke nægte, at denne Anledning snarere maatte ligge i Forslaget, og jeg tilføier i den af mig selv foreslaaede § 2, end i, at Paragraphen bortfalder; thi der kan opstaae Tvivl, om paa et enkelt Sted Overtagelsen af Kommunen er af den Art, at Kommunen derved efter denne Paragraph er forpligtet til at vedblive at udrede den, eller ikke. Men, som sagt, jeg troer ikke, at den Banskfælighed vil vise sig i Praxis. Jeg troer heller ikke, at man skal antage det just af den Grund, som blev anført af den sidste ærede Taler, som kender disse Forhold nøie, men, som jeg troer i eet Punkt ikke fremstillede Sagen ganske, som den forholder sig. Skoleplanerne ere nemlig ikke affattede paa den Maade, at der deri siges: Du skal have det og det, men saa skal du selv afholde denne Pension, thi denne Pension omtales aldeles ikke i Skoleplanerne, undtagen hvor Kommunen eller en Anden har overtaget den. Skoleplanerne ere saaledes indrettede, og Forordningen af 1814 er saaledes forstaaet og udført i Praxis, med Undtagelse af de enkelte Steder, hvor Kommunen eller Godseieren er traadt til, at, naar der siges, at en Skolelærers reglementerede Løn skal være saa og saa mange Tdr. Sæd, nemlig 6 Tdr. Rug, 10 Tdr. Byg og 25 Tdr. Korn efter Capitelstarten, eller hvor dette ikke kan opnaaes, da saameget deraf som muligt, saa er dette Bælsb, enten det hele, eller hvad Kommunen maa udrede, opført, og der er dernæst angivet, hvad dertil havdes af forskellige Indtægter, for at tilvejebringe denne Løn; idet man da først anførte saa og saa Meget af gamle Degneindtægter, saa og saa Meget af Offer og Accidentser, og, hvad der savnedes, blev saaledes fordeelt, at der blev saa meget at ligne. Naar nu en Skolelærer fik anvist sin Løn i gamle Degneindtægter, saa kom han, og det var en Tilfældighed, skøndt det var ubilligt, til at bære denne Byrde, fordi han fik sin Løn, ikke ved Ligning, men i gamle

Degneindtægter, derfor maatte han udrede denne Afgift, og derom staaer Intet i Planen. Derimod er det kun udtrykkeligt omtalt, hvor Afgiftens Udredelse er overtagen af Kommunen, undertiden naar denne Overtagelse skeete særligt bagefter ved en af Cancelliet confirmeret Overeenskomst, som ikke stod i den oprindelige Skoleplan for vedkommende Commune. Uligheden vil altsaa, forsaavidt den er tilstede, bestaae deri, at, naar vi tage to Skolelærere, som ikke havde fuldkomment den reglementerede Løn, imedens de istedetfor 41 Tdr. Sæd, havde 39 Tdr. og den ene selv maatte udrede denne Afgift, medens den for den anden var overtagen af Kommunen, saa avancerede den ene i Indtægter ved denne Foranstaltning, medens den anden ikke avancerede; eller — thi det kan ogsaa stille sig lidt anderledes — naar de hidtil have haft lige Indtægter derved, at Kommunen betalte for den Æne, som ellers vilde have haft mindre, saa vil nu den, for hvem Kommunen ikke har betalt Afgiften, slippe for en Byrde, som han allerede var fritagen for, og saaledes gaae den lidt forbi, som han før stod ved Siden af (Monrad: Det er det samme!). Men jeg troer ikke, at derved vil opstaae nogen Ulighed, hvor over der egentlig saaledes kan være at klage. Den virkelige Grund, som kan tale for Ændringsforslaget, det er den, som den første Taler, der tog Ordet derfor, anførte, og den, som ogsaa er sagt og nævnt i Motiverne til det oprindelige Lovforslag, nemlig at, da man engang har denne Indtægt til det ikke rundeligt aflagte Skolevæsen, saa er der ingen Grund til at give Afkald paa den, men man skal holde paa den endog paa dette Sted, og derved faaer denne Skolelærer et lidet Tillæg, som ingenlunde bliver betydeligt, men jeg siger, der er ingen anden Grund, som i Virkeligheden kan ansøres; end just den, at, da ingenlunde Skolelærerne faae formeget, saa er der ikke nogen Anledning til at opgive en Indtægt, som Skolevæsenet har, og som ikke kan være meget byrdefuld for den Commune eller den Mand, der hidtil efter en Overeenskomst har paataget sig den. Det er den sande Grund.

Monrad: Jeg troer, at den ærede Cultusministers Fremstilling af Sagen stemmer al-